

Manyar I. Parwani

Privat foto

Biografi

Er født i 1978 i Kabul af en far, der var forfatter/poet, og en mor, der var lærer. Under Sovjetunionens okkupation af landet blev forholdene mere og mere utålelige, så familien flygtede i 1984 til Iran, hvor de levede i to år, inden de i 1986 fik asyl i Danmark. Parwani er autodidakt som filminstruktør, men har efter eget udsagn drømt om at blive filminstruktør, siden han var 21 år, hvor han begyndte at få alle mulige praktiske jobs i filmbranchen for at få kontakter i håb om at kunne komme til at arbejde med film. Han har lavet flere kortfilm på Filmværkstedet i Haderslev, og han også lavet musikvideoer og mere eksperimentelle film. Hans første film med støtte fra DFI (New Danish Screen) var dokumentarfilmen *Avation* (2003) fulgt af tre korte fiktionsfilm (*Overlagt*, *I min verden*, *Ibrahim*).

Hans første spillefilm, *Himlen falder*, er baseret på Tøndersagen om incest, men tegner også et bredere portræt af sorte sider i den danske provins. Parwani har i sine film både beskrevet indvandrer miljøer og deres møde med det danske samfund og tegnet bredere Danmarksbilleder.

Filmografi

Aviation (2003, DK, dokumentarfilm, instruktion, del af antologi-filmen *5 hjerteslag*)

I min verden (2006, DK, kort fiktion, instruktion)

Ibrahim (2007, DK, kort fiktion, instruktion, manuskript) *Himlen falder* (2009, DK, spillefilm, instruktion, manuskript)

KTO (2012, DK, spillefilm, instruktion, manuskript)

Priser

Signis Jury Award 2007, Zanzibar Int. Film Festival 2007, for *Ibrahim*

Interview (13.10.16)

Du er født i Kabul, Afghanistan, i 1978, men du og din familie flygtede pga. de forhold, som blev skabt under den sovjetiske okkupation. Du har i andre interviews sagt, at flugten var lang og dramatisk, og at I tilbragte to år i Iran, før I i 1986 fik asyl i Danmark. Hvad husker du fra din tidlige barndom i Afghanistan, og hvordan oplevede du flugten og jeres år i Iran?

Jeg boede i Kabul de første næsten 6 1/2 år af mit liv, og det, jeg husker, er ikke som noget godt, bortset fra livet i familien. Jeg så med mine barneøjne menneskehedens ondskab. Russerne havde jo besat landet. De jagede os, bankede os og skød på os. Men somme tider kunne de også være søde og give os slik, så man vidste aldrig, hvor man havde dem. Dette gav heldigvis et stort og stærkt sammenhold i vores familie. Jeg havde et særligt bånd, en særlig hemmelighed med mine forældre, for mine to små søstre var for små til at opfatte, hvad der foregik, og de kan heller ikke huske noget. Jeg var storebror og prøvede at være meget beskyttende overfor mine små søstre. Jeg måtte ofte distrahere russerne, så det ikke gik ud over dem, men mig. Alt dette sidder stadig i mit sind.

Vi havde længe i familien snakket om, at det var ved at blive farligt, og at vi nok burde flygte. Min far var historiker og poet, han skrev også i aviserne og arbejdede for kulturministeriet, så han var en kendt person, som kunne komme i russernes søgelys. Men da vi så endelig besluttede at flygte, kom

det meget pludseligt. Vores venner kom for at sige farvel, og det gjorde så stort et indtryk på mig, at det stadig sidder i mig. De ville så gerne selv have været med.

Vi flygtede om natten i en bus til Iran. Flugten skulle tage tre dage, men den kom til at tage 23 dage. Efter et par dage blev vi nemlig stoppet af russerne, som ville have alle vores ejendele. De tvang os alle ud af bussen. Så tog de bussen og kørte. Der var ikke andet at gøre end at gå til Iran. Efter nogle dage var både vores sokker og sko gået i stykker, og min fod var ét stort sår. Men jeg ville ikke have, at min far så det, for jeg elskede ham og ville gerne vise ham, at jeg kunne. Vi stoppede i en lille landsby og fik mad og drikke, men vi kunne ikke overnatte, så vi fortsatte. Det var vores sidste møde med civilisationen, derefter fór vi vild. Det var hårdt uden vand og mad. På et tidspunkt var der en gruppe russiske soldater, der var tæt på os, og vi måtte gemme os i en klippehule.

Vi nåede endelig til Iran og bosatte os i Teheran, hvor vi boede i en lejlighed, og min far arbejdede som radiomekaniker. Han havde kontakter, fordi han havde været i Iran før for at arbejde. Det første år var ikke rart, for ingen ville lege med mig, og jeg måtte ikke gå i skole. Efter et år flyttede vi til en lille landsby, og her fik vi det meget bedre. Jeg fik venner og blev accepteret, men vi måtte stadig ikke gå i skole. Sproget var ikke noget problem, da det ligner afghansk. Da vi ankom til Iran, søgte min far om politisk asyl gennem FN. Der var jo også krig mellem Irak og Iran, så vi var fanget. Efter to år fik vi brev om, at vi kunne vælge mellem Danmark og Australien. Min far ville helst til Australien, men min mor ville helst til Danmark, fordi hendes bror boede der.

Du har beskrevet, hvordan I først blev indlogeret i et hus for flygtninge i Rantzausgade på Nørrebro. Hvordan var det Danmark, du kom til i 1986, og hvordan følte du og familien jer modtaget som flygtninge?

Jeg var kun otte år gammel, og da jeg sad i flyet til Danmark, troede jeg ikke på det, og da vi kom til Danmark, troede jeg heller ikke på det. Jeg var for mange gange i min tidlige barndom blevet skuffet, fordi det, man sagde, ville ske, aldrig skete. Og i øvrig ville jeg heller ikke flygte mere. Mine forældre sagde, at vi bare skulle besøge familien i Danmark. Men vi *var* faktisk i Danmark og blev meget venligt modtaget i modsætning til, hvordan det er i dag. Vi havde jo familie i København, og min onkel og hans danske kone tog sig af os. Far gik straks i gang med at lære os dansk, ti nye ord om dagen, for vi skulle jo blive her. Jeg kom i skole, og da der ikke var andre afghanere i klassen, lærte jeg hurtigt dansk. Jeg lærte det på seks måneder, bl.a. også fordi mine fætre talte dansk. Det har aldrig været et problem med det danske sprog, for vores far mente, at det var meget vigtigt at lære os dansk.

Mine søstre klarede sig godt i skolen, men jeg kunne ikke sidde stille og ikke koncentrere mig. Jeg fik krigstraumer og tissede i bukserne, til jeg var 19. Jeg havde set for meget vold, død og elendighed.

I flyttede senere til Urbanplanen på Amager, et område, som jo siden er blevet beskrevet i Morten Papes bog "Planen". Du har i et interview i Politiken (2009) beskrevet det som et sted uden håb, hvor ingen ville noget. Du har også peget på, at dine forældre blev lidt modløse, og at det især for din far var et tab at gå fra at være en stor mand i Afghanistan til ingenting i Danmark. Hvordan var dit eget og din families liv der, og hvordan var forholdet mellem den familiekultur, du levede i, og det omgivende samfund?

Jeg har kun læst brudstykker af Morten Papes bog, men ud fra dem virker det hele meget bekendt, karaktererne, lugtene, lydene osv. De typer, han beskriver, er også meget præcist ramt. Men familien klarede sig godt og blev hurtigt integreret, for min far ville gøre os til verdensborgere, ikke nationalister. Han var meget åben og tolerant. Han ville holde fast i grundværdierne og først og fremmest være et ordentligt menneske. Så i vores familie gik vi ikke op i af være afghanske, eller danske for den sags skyld, det var ikke en bestemt religion og kultur, der var afgørende. Men jeg klarede mig ikke godt, fordi jeg ikke havde det godt.

På baggrund af mine erfaringer havde jeg en følelse af, at hele verden var i krig. Jeg havde lyst til at tage tilbage og slås for Afghanistan, og jeg var i det hele taget meget anderledes med mine krigstraumer. Men min far sagde, at den bedste måde, jeg kunne kæmpe på, var ved at uddanne mig, der var ikke brug for at kæmpe med våben. Men det tog lang tid at komme ud af traumerne, jeg havde en tendens til at lukke mig inde i mig selv, jeg var ikke så social. Jeg havde venner i kvarteret, men jeg havde en tendens til bare at følge dem og være, som de var. Jeg vidste ikke rigtig, hvem jeg selv var, og hvad jeg ville med mit liv.

I interviewet med Lotte Thorsen i Politiken taler du om din vrede og frustration som ung over det rige danske samfund, som ikke tænkte på dem, der havde brug for hjælp både i Danmark og udenfor. Kan du beskrive denne vrede nærmere, og hvordan den kom til udtryk?

Jeg blev vred på Danmark, hvor der var fred og rigdom, og hvor man bare så til. Hvordan kunne man dog det? Jeg havde jo selv oplevet så megen krig og elendighed, både i Afghanistan og Iran. Jeg følte mig næsten mere tryk ved onde mennesker, for dem kendte jeg, og jeg turde ikke tro på de gode. Jeg ville selv gerne ned og kæmpe i Afghanistan, men min far rådede mig fra det, og så lukkede jeg mig bare inde i mig selv. Jeg var meget anderledes end de andre. Men jeg havde en vrede, fordi jeg ikke rigtig psykisk kunne begribe, at jeg levede i en verden, hvor der ikke længere var krig og elendighed. Mine medbragte traumer strittede imod overfor bare at falde til i den relativt fredelige danske virkelighed, jeg nu levede i.

Du har sammesteds snakket om et opgør med din egen religion og kulturbaggrund, et oprør, som begyndte i moskeen og førte dig ud i en slags bandelignende gruppe. Hvad handlede det om, og hvordan kom det til udtryk?

Jeg var 14 år og havde ingen interesser, men gjorde bare det samme som mine venner, uden den store lyst. Min far sagde, jeg skulle finde ud af, hvad jeg ville, og ikke lade nogen stoppe mig. Jeg gik så en tur i parken og kiggede på snegle og andre dyr og blade. Jeg fandt ud af, at jeg bare ville se på dyr, og i skolen lavede jeg et projekt om dyr. Det fjernede mig længere og længere væk fra religionen, fra alt det mystiske, som ellers havde været en stor del af mit liv. Jeg havde været besat af religionen. At forlade islam var imidlertid ikke så dramatisk. Min far har altid været relativt åben i sin religion, så det var kun fra min mor, jeg havde ventet det store drama. Jeg fortalte hende, at jeg ikke troede på Muhammed og Gud. Men de eneste betingelser, hun stillede, var, at jeg var et godt menneske, ikke købte kvinder og ikke tog stoffer. Det næste trin var, at jeg heller ikke kunne forstå, at Koranen skulle være skrevet af en gud, som var intetkøn og ikke gjorde forskel på kønnene. Det svarede jo ikke til virkeligheden, så jeg blev feminist. Mine kusiner gik med tørklæde, og jeg var den eneste mand, der måtte gå ind til dem. De havde drømme, de ville være tandlæger og læger, og jeg støttede dem i, at de skulle forfølge deres mål. De startede med at tage tørklædet af, hvilket var en hård kamp. Men i min familie gifter kvinderne sig i dag efter eget valg, og de har alle uddannelse eller er selvstændige. Og de siger deres mening.

Du er jo autodidakt som filminstruktør. Hvornår begyndte din interesse for film, og hvordan lærte du håndværket og filmsproget?

Min far købte et mikroskop til mig på grund af min interesse for insekter og dernæst et gammelt kamera på et loppemarked. Jeg lærte kameraet at kende og tog en masse billeder, først af familien, og jeg lærte også at fremkalde. Så købte han et videokamera, så jeg kunne filme højtider i familien, og det føltes rigtig godt. Jeg var 20 år og filmede efterhånden alt. Det hjalp mig med at koncentrere mig og gav mig ro. Jeg havde kun folkeskoleuddannelse, jeg kunne jo ikke sidde stille og kunne ikke koncentrere mig. Når jeg startede på noget, holdt jeg hurtigt op igen. Men det, at jeg fik et kamera i hånden, gjorde noget godt ved mig og fik mig til at fokusere mere.

Det kom meget sent, det med at tænke på, at jeg kunne blive filminstruktør. Før vi kom til Danmark, var det Bollywood, som vi alle sammen så, og den baggrund har naturligvis betydet noget for mig. Men jeg kan også godt lide de store episke fortællinger som f.eks. *Saving Private Ryan*. Jeg vil gerne få publikum til at flygte i tre timer. Jeg vil gerne fortælle en historie gennem mine film, og jeg bruger min livserfaring meget i mine film.

Det fremgår af interviews med dig, at du første gang lavede en film under et ophold på Glamsbjerg Højskole, en slags gangsterfilm, som du sendte til filmværkstedet i Haderslev, fordi du gerne ville lave det til en spillefilm. Det gik så ikke helt, men du fik lov at arbejde der. Hvad betød Haderslev for dig i din kamp for at blive filminstruktør?

Jeg kom på Glamsbjerg Højskole, og her begyndte jeg at skrive manuskripter, nogle på 200 sider. Jeg skrev og skrev. Jeg lod mange forskellige læse dem. Jeg fik ikke så meget ros for dem, men besked på, at jeg godt kunne skrive, at jeg havde talent. Jeg lavede en gangsterfilm på højskolen, fordi alle mine venner var en slags gangstere, farlige mennesker, som min far gerne ville have mig væk fra. På videoværkstedet i Haderslev fik jeg så lov til at klippe filmen. Jeg skrev en novellefilm og sendte den til Hans V. Bang, som sagde, at den film, jeg havde skrevet manus til, skulle ned på 8 minutter fra 30-45 minutter, og der måtte ikke være dialog i den. Det gjorde jeg så, lavede filmen og fik ros af ham.

Der vidste jeg, at jeg skulle være filminstruktør.

Zentropa og bl.a. Ib Tardini har været vigtige kreative partnere gennem årene. Men du har også haft et langt samarbejde med Faisal Butt. Hvordan har du oplevet det kreative samarbejde omkring dine film, og hvem har haft betydning for dig i det, du har lavet?

Jeg skrev nogle ting til Zentropa, som de syntes, var gode, men for dyre. Jeg skrev også altid om noget, som var "out of this world", næsten for stort til den almindelige verden, og Ib Tardini ville have mig til at skrive noget mere socialrealistisk. Han var min mentor i mange år. Jeg opfattede ham som en slags faderfigur, som tog sig af mig på alle områder, f.eks. bad han mig om at klippe mit hår, og han lærte mig at tale ordentligt.

Din dokumentarfilm "Avation" (2003) indgår i antologi-filmen "5 hjerteslag", som netop er lavet for at give nye danske instruktører med forskellig kulturel baggrund mulighed for at udtrykke sig.

Filmene blev både vist kortvarigt i biografen og sendt på DR2. Hvad er temaet bag din egen film, hvor meget trækker du på din egen historie, og hvad er filmens budskab?

Jeg havde hørt et sted fra, jeg kan ikke huske fra hvem, at nogen ville lave en dokumentarserie, som folk med anden etnisk baggrund kunne søge støtte til. Jeg ville i virkeligheden ikke lave dokumentarfilm, og det er foreløbig min eneste dokumentarfilm. Jeg sagde til min gode ven Faisal Butt, at vi ikke kunne lave en dokumentarfilm, det havde vi ikke erfaring med. Men han pressede mig. Jeg blev indkaldt til et møde på DFI for dem, som havde ytret interesse for projektet. Min ven Faisal sad med ved mødet, og vi sagde, at vores film skulle handle om, at vi skulle ned og besøge min bedste

ven Halils grav i Tyrkiet. Han begik selvmord, og filmen skulle være en slags terapeutisk proces og rejse, hvor jeg fik sagt ordentligt farvel til ham.

Der var visse regler: Vi måtte kun bruge ét kamera og kun filme i Danmark, og der måtte kun være én instruktør. Og det var alt det, vi ikke ville, vores ide brød med alle dogmerne, men det gik alligevel.

Det er en meget ligefrem, ukunstlet historie og dokumentar, men der er også enkelte mere fantasifulde indslag, som f.eks. da vi rider af sted gennem landskabet på hest – måske en inspiration for Bollywood-traditionen. Det er en o.k. film, men måske kunne den være bedre, hvis det var nogle rigtige dokumentarister, der lavede den. For jeg hører dybest set hjemme i eventyrets verden, og jeg elsker symbolske og fabulerende film som f.eks. *Pans Labyrinth*. Jeg er nok ikke så meget til de stille, realistiske film som til film med større følelser og drama. Jeg vil gerne længere ind i virkeligheden, mens Ib Tardini altid sagde, det var farligt at komme for langt ind. Min drøm er engang at få lov at lave den store episke film om Afghanistan. Jeg har faktisk allerede skrevet et manuskript, og jeg håber en dag at få lov til at realisere det. Hvis man ser på mine film indtil videre, så bruger jeg meget mine egne erfaringer og mit eget liv, men jeg vil gerne sætte det ind i en større sammenhæng.

Efter denne dokumentarfilm laver du tre kortere fiktionsfilm, hvoraf de to knytter sig direkte til livet som flygtning eller etniske minoriteter i Danmark. "I min verden" (2006) er der – trods det alvorlige emne: en mor indlagt med hjerteproblemer – en del social satire og humor i skildringen af dansk hverdagsliv. Hovedpersonen Hafi er fra Afghanistan, men han har arbejde og en dansk kæreste. Der er noget desperat, absurd over filmens plot, men hvad er det for en historie, du vil fortælle her?

Det er en fiktionsfilm, men den bygger på historien om min egen mor, så igen meget inspireret af min egen virkelighed. Hun havde dårligt hjerte og skulle opereres. Lægerne troede ikke, hun ville overleve operationen. Jeg ville give mit eget hjerte til hende, så jeg planlagde at skyde mig selv i hovedet på hospitalet, så de kunne nå at tage mit hjerte. Jeg havde set min mor have det så hårdt gennem livet, så hun fortjente mere end mig at leve videre og have det godt. Men operationen gik heldigvis godt, så hun havde ikke brug for mit hjerte. Så det er på en måde et eventyr og virkeligheden, der mødes. Den bygger i høj grad på faktiske oplevelser og erfaringer, men de er sat i scene som et moderne eventyr, hvor helt urealistiske forestillinger og drømmescenarier udspiller sig.

Der er til gengæld ikke megen humor eller menneskelighed over din meget stærke flygtningefilm "Ibrahim" (2007). Her følger vi den unge Ibrahim, som er flygtet fra Rwandas folkedrab og borgerkrig, og hvis familie er blevet slået for øjnene af ham. Skildringen af livet i Sandholmlejren er grufuld, og tidligt i filmen flygter han, fordi han får at vide, at han ikke kan få asyl, men skal sendes tilbage.

Filmen har to parallelle spor: Ibrahims historie og Ingrid og Halfdans historie, et møde mellem to meget forskellige danske virkeligheder. Hvorfor blev det netop den film, du lavede, og hvorfor blev filmens historie et møde mellem disse to miljøer?

For mig er filmen et eventyr. Flygtningen Ibrahim og den velstående hvide mand, Halfdan, har ingen fordomme overfor hinanden. Jeg brugte i høj grad mine egne oplevelser i den film. Halfdan repræsenterer min bedste ven, Jørgen, som har betydet rigtig, rigtig meget for mig. Han var måske den første hvide mand, der lærte mig, at der ikke er noget, der hedder farver. Han har formet mig som menneske. Men ét er min egen oplevelse af mødet med virkelighedens Jørgen, noget andet er filmen. I filmen er der elementer af det gode eventyr med Ibrahim, som mod alle odds finder sig en hvid dansk ven, som vil gøre alt for ham. Men i filmen varer eventyret ikke ved, og i slutningen slår den benhårde virkelighed i det danske samfund igennem. Eventyr og tragedie støder sammen, og sådan er det vel også med danskernes forhold til flygtninge og indvandrere lige nu. Der er meget godt i det danske samfund, men lige nu strammes skruen af nye politiske kræfter.

Lige nu er der en voldsom debat om, hvad det vil sige at være dansk. Jeg ved ikke, om jeg er dansker eller hvad. Jeg er ikke afghaner, men er jeg dansker? I de 26 år, jeg har boet i Danmark, har jeg næsten kun mødt venlighed. Jeg er ikke dansk statsborger, fordi jeg har fået nogle bøder og en 7-dages fængselsstraf for at køre uden kørekort, og så går der rigtig mange år, før man kan søge igen. Og i mellemtiden var loven lavet om, så man ikke kunne få statsborgerskab, hvis man havde gæld. Jeg skulle have søgt meget tidligere, men holdt stædigt fast ved min afghanske oprindelse. Alle de andre i min familie har dansk statsborgerskab.

Din hidtil største og dyreste satsning som filminstruktør er filmen "Himlen falder" (2009), en spillefilm, som i alt har kostet 9,5 millioner. Det er en grum, ubønhørlig, realistisk historie inspireret af den i pressen vidt beskrevne incestsag, hvor misbrug af små børn nærmest var sat i scene. Hvorfor var det vigtigt for dig at lave netop denne film, og hvordan oplevede du realiseringen af den?

Lige den film valgte jeg ikke, jeg følte, den valgte mig. Jeg var i gang med at skrive en film, der skulle hedde *DK-land*, bestående af fire plot og karakterer, der mødes: den rige, flygtningen, nazisten osv. Men Tøndersagen blev ved med at dukke op og banke på. Jo mere jeg hørte og læste om den sag, jo mere tænkte jeg, at det kan ikke passe. Man kan ikke gøre sådan mod sine børn, tænkte jeg. Og de fremmede mænd, der også misbruger børnene. Når Ib Tardini kom ind for at høre, hvordan det gik med den film, jeg sad og skrev på, så vendte jeg hele tiden tilbage til Tønder-historien. Det gjorde ondt i mit hjerte. Per Fly havde på et tidspunkt planer om at lave en film om det samme, men opgav. Ib Tardini sagde, at det ville være det rene selvmord at lave den film, folk kommer til at hade dig. Men

jeg havde ikke noget valg, jeg skrev og skrev og lavede grundig research med bl.a. interviews med den unge kvinde, der var blevet misbrugt. Jeg ville tage nogle penge fra staten og give til folket gennem den film.

Jeg skrev først en meget voldsommere version af historien, men under researchen og castingen til filmen blev jeg klar over, at vi skulle passe på, hvad vi gjorde ved de børn, der medvirkede i filmen. De skulle ikke udsættes for noget, som kunne være for meget. Så vi fandt en vej til at realisere filmen, som i høj grad beskyttede dem, og som også gjorde filmen lidt mindre voldsom. Vi brugte meget tid på at caste de rigtige børn til rollerne. Vi ville på ingen måde udsætte dem for noget, så vi brugte særlige kameravinkler og snød, så de aldrig kom i nærheden af en nøgen mand.

Stilistisk er filmen vel både på et plan meget realistisk i selve miljøskildringen og karaktererne og samtidig fantastisk flot lavet og meget ekspressiv i lyd og billede. Hvilke overvejelser gjorde du dig sammen med det øvrige kreative hold om filmens stil?

En del af forklaringen på denne side af filmen er jo, at vi ser en stor del af filmen fra den kvindelige hovedperson Saras (spillet af Mille Lehfeldt) synsvinkel. Dermed bliver virkeligheden farvet af hendes egne voldsomme oplevelser som incestoffer og hendes angstfyldte forhold til den virkelighed, hun vender tilbage til. Det provinsielle miljø, filmen skildrer, er trøstesløst og gennemsyret af mennesker, der på alle mulige måder går over stregen, i vold og aggressivitet og ekstreme, politiske ideologier, bl.a. er Saras bror Danni leder af en nazistisk gruppe. Filmens stil er affødt af den voldsomme virkelighed, som ligger under dette miljø, og af Saras oplevelse af denne virkelighed, som også farves af hendes personlige oplevelser.

Når jeg ser tilbage på modtagelsen af filmen, så er det meget tydeligt, at nogle synes, det er for meget med den måde, filmen skildrer denne virkelighed på. Men som jeg ser det, har sådan en reaktion også at gøre med, at selve emnet og sagen er for meget. Under arbejdet med filmen og researchen til den mødte jeg også den kvinde, som er den virkelige Sara. Hun var stadig dybt mærket af sagen så mange år efter. Jeg var den første mand, der var i hendes lejlighed, siden hun var kommet ud på den anden side. Men samtidig kunne jeg forstå hendes dæmoner og traumer, for på en måde var de af samme karakter som mine egne. Så under min research fandt jeg ud af, at vi alle inderst inde er de samme mennesker. Alt det der med, at forskellig kulturel baggrund, hudfarve, etnicitet og religion skulle gøre os så forskellige, passer ikke. Den unge kvinde oplevede den samme ensomhed, som jeg har oplevet, så jeg har igen brugt mine egne erfaringer.

Det virker, som om filmen nærmest blev kvalt i de danske biografteater, da den endelig var lavet, selvom filmens testpublikum var positive. Nu er biografen jo ikke alt i vore dage, både tv og streamingtjenester spiller en vigtig

rolle (og den kan bl.a. ses på Netflix). Men ca. 8000 solgte billetter er ikke meget, og samtidig får filmen en relativt hård medfart i store dele af pressen. Hvordan ser du selv i dag på filmens modtagelse?

I Tønder ville borgmesteren ikke have, at filmen blev vist, men på Fyn, hvor den var optaget, blev den vist. Ved gallapremieren i Cinemax kom folk nok med de forkerte forventninger. De troede, det var en perkerfilm eller en slags gangsterfilm som f.eks. *Pusher*. Folk fra branchen forventede nok ikke, at jeg lavede en film om et så "dansk" fænomen, men mere, at jeg skildrede "mine egne". Men ja, det var en ret negativ modtagelse, den fik, og der var ikke så mange, der så den i biografen.

Måske havde den også nogle manuskriptfejl, som f.eks. nazibroderen. Men den kan jo nu ses på Netflix, og jeg får stadig hver måned breve eller mails fra folk, som har set den, som selv har været udsat for incest og vil videregive deres oplevelse af filmen. Så den har da stadigvæk et liv, og jeg får reaktioner.

Har du nogensinde været ude at drøfte filmen med publikum i forbindelse med en visning?

Ja, vi kørte meget rundt med den i starten. Den stærkeste oplevelse var i Næstved, hvor der bl.a. var politifolk, psykologer og psykiatere til stede. Her fik jeg stående bifald, og de kunne slet ikke forstå anmeldelserne. En af pigerne fra Tøndersagen sagde desuden, at hun gerne ville se filmen, selvom hendes psykologer frarådede det. Men hun har set filmen sammen med professionelle behandlere. Hun var glad for den og for, at den ikke kun handlede om deres liv, og hun gav udtryk for, at hun gerne ville være ligesom Sara, filmens hovedperson.

Der synes at stå lidt blæst om dig som filminstruktør og de emner, du tager op. På et tidspunkt forlød det, at du ville lave en film om Omar el-Husseini, men det varede ikke længe, før bl.a. Mosaik Trossamfund og andre var ude at tage afstand. Det samme skete jo, da en dansk teaterinstruktør ville lave et stykke om Anders Breivik. Nu ved vi ikke, om filmen realiseres, men alligevel kunne du måske berette om ideen bag at lave sådan en film?

Jeg er i gang med at skrive den nu. Jeg har lavet research på rigtig mange mennesker, bl.a. en masse, som på den ene eller anden måde har kendt Omar, for at forstå graden af radikaliserings i hans miljø. Men her går jeg igen galt i byen som den lille flygtningedreng, der ikke kender grænser. Jeg stikker min næse for langt frem, men jeg føler mig hele tiden forpligtet til at komme til bunds, at afdække lag for lag. Jeg vil finde ud af, hvad der rørte sig i Omar. Mit religiøse opgør indhentede mig igen. Jeg blev offer for en smædekampagne og mistede nogle af mine tætteste venner. Jeg blev truet og forfulgt. Jeg trak mig så ud, men nu er jeg gået i gang igen efter at have sluttet fred med mine modstandere. Nu ved jeg, hvem der er mine rigtige venner, og jeg må passe på min familie.

Det bliver en multiplotfilm. Filmen har to hovedkarakterer, Omar el-Hussein og Lukas Dam, som kæmpede for ISIS i Syrien og faldt. Offentligheden kender ikke sandheden om ham, og den vil jeg fortælle. Sandheden om Omar skal også frem, og jeg vil ikke stryge ham med hårene. Det tør journalisterne ikke – af frygt for at miste deres kilder. Vi har ikke søgt støtte endnu, men der er en masse interesserede producenter.

Det Danske Filminstitut har sidste år gennemført en undersøgelse af etnisk mangfoldighed i dansk film og har efterfølgende vedtaget et charter for mangfoldighed. Er det et vigtigt initiativ, synes du, eller hvordan forholder du dig til det?

Da jeg blev spurgt i forbindelse med undersøgelsen, sagde jeg, at jeg synes, det er en rigtig dårlig ide. Det vil splitte os filmfolk mere, hvorfor skal bestemte grupper have særbehandling. Man skal bedømmes på talentet, intet andet. Jeg har aldrig oplevet diskrimination. Måske har jeg nogle gange mødt den holdning, at sådan nogen som mig skal lave bestemte film om “deres egne”. Men sådan er det jo ikke, man skal kunne lave film om det, man vil. Skuespillere af anden etnisk herkomst må også selv sige fra overfor stereotype roller som indvandrere.